

A nyugati szórvány beépítése a nemzetegyesítés programjába a nemzetpolitika feladata

Ajánlás a nemzeti kormányoknak.

Az alábbiakban ajánlott irányelvekről szólunk, hangulati elemeket mellőzünk, adatokat is, hiszen akikhez szólunk, ezekkel tisztában vannak.

Nyugati szórványon értjük mindazokat a magyarokat, akik bármilyen okból a történelmi Magyarország (Kárpát-medence) határain kívül élnek, beleértve azokat is, akik a hazától távol élő magyar szülőktől származnak. A „nyugati” megjelölés itt csak az elnevezési gyakorlatot követi, valójában az egész világon létező szétszórtságot jelöli. (Mi itt, Ausztráliában, például legtávolabbi keletiek vagyunk). A fenti okból kifolyólag úgy véljük, hogy a nyugati szórvány beépítését magyar kormányzati feladatként a nemzetpolitika keretében kell elvégezni, teljesen külön kezelve a trianoni szórvány állampolgárság-alapú kezelésétől.

Ez a nemzetrésze eleve szórványként jött létre, emiatt sem összességében sem kisebb egységben nincs területi, települési, kultúrtáji származási kötődése. Minden helyi összesereglésük az éppen egymás közelébe kerültek amorf összességéből képződik idegen környezetben, és válik kulturális nemzeti mikrotársadalommá, különböző értékalapon, mint egyházközség, iskola, ifjúsági (cserekészlet), sport, kulturális, társadalmi, bajtársi vagy szakmai egyesület, szövetség vagy intézmény stb. keretében. Mindegyik összekötő eleme a nemzeti azonosságtudat. Fennmaradásuk éltető forrása a kárpát-medencei magyar nemzet, amelyhez azokban az évtizedekben is kötődtek, amikor politikai okokból nem mehettek vagy nem akartak odalátogatni, de támogatásukat

eljuttatták, és nemzetük iránti aggodásuk késztette őket környezetükben felvilágosító tevékenységre, szülőföldjük felszabadulása érdekében.

Az egypártdiktatúra megszűnte után új helyzet állt elő a nemzetrészek viszonyában. A kedvező helyzet számtalan új kapcsolat létrejöttét eredményezte, de a nagyobb méretű összeborulás iránti kezdeti remények elhaltak a nyugatiak és a kárpátiak viszonyában. A kapcsolat intézményesítését előmozdító szép törekvések egyike, a Magyarok Világszövetsége, több okból sikertelen próbálkozás volt. Két nagy szervezési, szerkezeti tévedés zárta ki alkalmasságát.

1. Jól hangzó megfontolásból az összmagyarságot képviselő polgári szervezetté alakították át az eladdig pártállami szervezetté degradált intézményt. Három régió (Anyország, Kárpát-medence, Nyugat) szervezeti arányosságában kísérelték meg összevonni az aránytalanságokat és összegezzhetetleneket. Eltérő szükségletek, igények, törekvések szikráztak, villámlottak a szervezet működésében, hogy végül jelentéktelen személyek politikai ambícióinak platformjává zsugorodjon. Az eredeti Magyarok Világszövetsége, amire sokszor hivatkoztak, a kivándoroltak magyarságának megtartására alakult. Ez a követelmény ebben a szerkezetben elhamvadt.

2. Országos tanácsok alkották a Világszövetség társasági alapját, amelyek képviselőket küldtek a budapesti székhelyen rendszeresen megtartott küldöttgyűlésre, amely a legfelsőbb tanácskozási szerv volt (lett volna). Az elnökség (elnök, titkár, elnökségi tagok) végrehajtó szervként jelezve működött, amelyben kiérleletlen terveken örökös viták folytak, az állami ellátmánnyal gazdálkodva igyekeztek kielégíteni sok jogos igényt, amiknek semmi köze nem volt a nyugati szórvány magyarságában való megtartásához. A nyugati régió országos tanácsai mögött – csakúgy mint a másik két régió esetében – az állítólag képviselt társadalomnak csak egyesületi életet folytató része, az egésznek tizede

sem volt – akár csak papíron is – kimutatható. Ez nem a szervezés elégtelensége miatt volt így, hanem az a valóság, hogy a nyugati szórvány képviseleti alapú megjelenítése képtelenség.

Tanulság: A nyugati magyar szórvány nem fogható egybe valódi képviseletet képező szervezeti egységbe. A nyugati magyar szórvány egyének milliós létszámával csak elméletileg összegezett (virtuális) társadalom, amely egyéneinek számszerű nyomatékával alkotja a nemzet egy jelentős részét. Velük a nemzetegyesítés mértéke a személyi kapcsolatok összességében valósul meg. Ennek a nemzetrésznek a nemzet egészéhez csatolása par excellence magyar kormányzati nemzetpolitikai feladat. Ez a feladat Magyarország jelenlegi állapotában nem szenvedhet késedelmet, ezért nem szabad időt és lehetőséget kockáztatni bármiféle demokratikus látszatú önszerveződő kísérletekkel.

Miért kell foglalkozni vele, milyen értéket képvisel egyéneiben vagy azok összességében a nyugati szórvány? Mennyiségileg, minőségileg, segítőkészség tekintetében?

A kiindulási pont az a tény, hogy az elmúlt száz évben távoli országokba került néhány millió magyar, akik – ha már nem magukban, hát utódaikban – számszerűen megvannak és megmaradnak. Magyarságuk létező elem, tartalmilag jobb is lehet, mint az otthoni átlag, ahol sokaknak magyarságuk csak adottság – átélés, nemzetélmény, összehasonlító és mérlegelő lehetőség nélkül. Ami a nemzetpolitikai tevékenységet illeti, a múlt század 40-es, 50-es éveinek emigrációja (nemzeti emigráció) minden széttagoaltsága ellenére, és annak ellenére is, hogy általánosan elfogadott politikai képviselet létrehozására mindvégig képtelen volt, fontos nemzetpolitikai feladatokat végzett, meglepően egyöntetűen, a nyugati politikai szervek és közvélemény felvilágosításával a kommunizmust illetően. A másik, ugyancsak fél évszázadon át gyakorolt nemzetpolitikai feladat volt Trianon

következményeinek, az elszakított területeken előfordult magyarüldözéseknek ismertetése. Erdélyi szövetségek alakultak világszerte – Melbourneben ma is működik –, tevékenységük a magyar diplomáciatörténet legszebb példái. A magyar nemzetpolitika csak a redszerváltoztatás után tudott bekapcsolódni ebbe a nemzetpolitikai feladatba – jól-rosszul.

Nagy Károly (egyetemi tanár, Egyesült Államok) neves emigrációs személyiség így szól erről:

„Magyarországon nagyon kevesen, és nagyon keveset tudnak a Kárpát-medencében a nyugati magyarságról, és ennek nem a nyugati magyarság az oka. Holott ez a nemzetrészt olyan erőforrás, amely történelmileg egyedi, ez az erőforrás készenlétet teremtett magában arra, hogy szolgálatára legyen a többi magyar nemzetrészt. Ezt megszólítani, ezzel okosan élni, erről hírt adni, ez viszont magyarországi feladat. De ráadásul még valami más is történt, ami egyedi a történelmünkben. Mi nyugaton úgy éreztük, hogy volt négy-öt olyan magyar sorskérdés, amit Közép-Európában nem lehetett megtárgyalni a diktatúrák miatt, de viszont szükségesnek véltük, hogy ezekről szó legyen, és szükséges ezek érdekében szószólókká válnunk. Afféle küldetéstudatot próbáltunk kialakítani magunkban és egymásban, hogy az 56-os forradalom és általában a magyarság valóságait közvetíteni tudjuk nyugati országoknak: Trianon nyomorát, a kisebbségi magyarság sorsát, a szovjet megszállás rendőrállamában a demokratikus társadalmi berendezkedés hiányát, az egypártrendszer anomáliáit. Tehát nem csak a magyar nyelv és kultúra megtartása lett a célunk, hanem mindmáig az is, hogy segítsük a többi magyar nemzetrészt abban, hogy a gondjait megismerjék felelős helyeken, Brüsszeltől kezdve Washingtonig, Londontól Párizsig, Ausztráliától Dél-Amerikáig. Ez a küldetési gondolkodás, magyarságszolgálati munka célt is adott annak, hogy miért

tartsák meg magyar nyelvüket és kultúrájukat nyugati országokban gyermekeink, fiataljaink, polgártársaink. Azért tartsák meg, hogy két-, vagy többnyelvű szószólójává válhassanak a magyar nemzetrészek érdekeinek, gondjainak.”

Meg vagyunk győződve róla, hogy ez a küldetéses szolgálat nem csak egykori szükséglet volt, hanem a globalizálódó világban egyre nagyobb jelentősége lesz.

Ami a minőséget illeti, a nyugati szórvány átlagos műveltsége méretelesen magasabb, mint a magyarországi átlag. Ennek oka egyszerű, kezdve azzal, hogy az elvándorló, aki vállalja a veszélyeket, a kockázatot, általában tettekre kész, bátor, egészséges, fiatal, vállalkozó szellemű és iskolázott. A második világháború végén az ország vezető rétege ment el, vagy nem tért vissza, tartva a kommunizmus nemzeti értelmiséggel szembeni várható ellenséges magatartásától. Ugyanez vonatkozik az 1956-os forradalom és szabadságharc megtorlási időszakára, vagy akár a kommunizmus teljes időszakára. Ezt követően pedig éppenséggel a diplomás fiatalok mennek el napjainkig. A teljes kivándorolt magyarságra jellemző, hogy gyermekeiknek igyekeznek a lehető legmagasabb iskolázottságot biztosítani. Mindezek eredményeképp a magyarok, magyar származásúak, magas részarányát ott találjuk a szellemi, ipari, kereskedelmi, oktatási, művészeti, diplomáciai, lelkesítő, orvosi, katonai és tudományos pályákon.

Ismeretes, hogy a másfél évszázados elvándorlás nem szűnt meg. Új helyzetben, új okokból, új rétegeket érintve folytatódik. Az európai egyesülés, valamint a globális világrend lehetővé teszi a munkavállalást a magyar nyelvterületen kívül. Bizonyára van megközelítő statisztika arról, hogy hány magyar dolgozik idegen országokban. Tízezrekről hallani. Az is nyilvánvaló, hogy azok mennek el, akikre Magyarországon is égetően szükség van: a jól képzettek, a vállalkozó szelleműek. Tegyük fel a

kérdést: olyan jó állapotban van Magyarország, hogy lemondhat a jobbára közösségi segédlettel kiképzett tehetséges fiataljairól? Megengedheti magának egy részük folyamatos elvándorlását? Feltehetően vannak olyanok, akik aggodalommal követik ezt a folyamatot. Nyilvánvaló, hogy tilalmi táblákat nem lehet többé felállítani a határokon. De nem szabad elengedni a kezüket, a kiépítendő szervezet által utánuk kell menni, élő kapcsolatot kell létesíteni, hogy a hazától távoli életük, ha lehet, ne legyen végleges, hogy kötődésük ne szakadjon meg.

Szögezzük le: nem a kivándoroltaknak van égető szükségük Magyarországra, hanem fordítva. Bűnös mulasztást követ el a hivatalos Magyarország, ha elhanyagolja a nyugati szórvány beépítését a nemzetbe, ami épp olyan nemzeti érdek, mint a Kárpát-medencén belüli nemzetegyesítés. Kellő intézményrendszer kiépítésével Magyarország bőséges hasznot termelhet az egész magyar nemzet számára.

A nyugati nemzetrész értékeinek össznemzeti érvényesítése témáját jó ideje felvetettük és igyekeztünk felkelteni rá a figyelmet.

Magyarországon a lakiteleki Európa Szabadegyetem rendezvényein hangzottak el az elgondolás figyelemre méltó előadásai. Lezsák Sándor lakiteleki országháza sátorkorától az emigráció Mekkája, és ha példára van szüksége az országnak arra, hogy miként kell viszonyulni a harmadik nemzetrészhez, akkor ő a legfőbb példakép. Magyarországon Bakos István ismeri a legalaposabban a nyugati diszpóra dolgait, és tett asztalra megoldás célzó javaslatot. Itt Ausztráliában számos identitás konferenciát tartottunk, amelyekkel megelőztünk nagyobb, népesebb emigrációs társadalmakat. Amerikában százéves magyar szervezetek végzik munkájukat, amik azért eléggé ismertek a magyar kormányzati körökben.

Célszervezetre van szükség, mert minden eddig létrehozott vagy eltervezett képviseleti szervezet (például 2000. november 29-én kelt miniszterelnöki határozattal „a Kormány által a rendszeres kapcsolattartás

érdekében konzultatív fórumként” létrehozott Nyugati Magyar Tanács, amely „működési rendjét maga állapítja meg.” [1098/2000. XI. 29. Korm.] eredménytelen volt, mert kimerült gyűlésekben, ahol szép elképzelések hangzottak el.

Elgondolásunk a nemzetegyesítő feladat mikéntjéről, javaslatként is, a következő: Meg kell fogalmazni a célt, amit el kell érni. Létre kell hozni a megfogalmazott cél megvalósításához alkalmas intézményt. Ennek érdekében a magyar parlamentnek kellene törvényt alkotnia az intézmény feladatait és elvárásait illetően. Az intézmény feladata lenne:

- A nagyvilágban szétszórtságban élő magyarság integrálása.
- A magyar-magyar kapcsolatok megteremtése és felvirágoztatása,
- A szakmai és érdeklődési körök láncolatának működtetése.
- Ápolni és védeni a magyar nyelvet, -kultúrát, -műveltséget.
- Támogatni mindazokat, akik a történelmi hagyományok szellemében munkálkodnak.
- Síkraszállni a magyarság emberi jogaiért bárhol is éljenek.
- Kivédeni a magyarságot ért rosszindulatú támadásokat és elősegíteni külföldön a magyarságkép eredményes bemutatását.

Az intézmény a mindenkori magyar kormánnyal együttműködve a Magyar Országgyűlés által megszavazott költségvetési támogatás igénybevételével látná el törvényben lefektetett feladatát. A működését meghatározó törvénynek, többek között a következő elgondolásokat kellene megfogalmaznia:

1. A nagyvilágban élő magyarság integrálásának módszereit.
2. A magyar kataszter felállítását tárgyi, szellemi és művészeti értékekre vonatkozóan.
3. A magyar-magyar szakmai kapcsolatok megteremtését, intézményesítését és támogatását (mint pl. MTA, egyetemek, kamarák, egyházak, kulturális és társadalmi intézmények, minisztériumok, stb.).
4. Az önazonosság megtartása érdekében a magyar nyelv diaszpórában való idegen nyelvkénti oktatását és a magyarság kulturális értékei bemutatását.
5. A külföldön, tengeren túl élő magyar ifjúság Magyarországon való képzésének közép- és felsőfokú megoldását.
6. A magyar örökség ápolását és a magyarságkép javítását.
7. Külföldön az informális, NGO-szintű lobbizást a magyar külpolitika nemzeti konszenzuson alapuló stratégiai céljai érdekében.
8. Internetes tájékoztató szolgálatot, nemcsak magyarul, és e-mail kapcsolatot személyekhez és intézményekhez szólóan.

További feladatok:

Turisztikai kedvezményekkel (ezek megtérülnek a magyarországi tartózkodás alatti fogyasztással) gerjeszteni a kárpát-medencei óhaza látogatást. Általános elvként személyes megközelítéssel bevonni és elkötelezetté tenni mindazokat, akik tehetnek valamit a nemzeti összesség érdekében. Szükségesnek látszik magyar irodák létrehozása a magyarokkal népesebb nagyvárosokban. El kell érni, hogy a nyugati magyarok hazajárjanak nyaralni, és hazaköltözzenek nyugdíjas éveikre. Hazavigyék értékeiket. Szorgalmazni kell előnyös ajánlatokkal, hogy

pénzüket magyar vállalkozásokba fektessék. A távoli magyarság befektetői kapacitása nagy mértékben mentesítené az országot kegyetlen feltételű hitelek felvételétől.

Végezetül ajánljuk, hogy a nyugati szorványnak a nemzetpolitikába való beépítésénél vegyék figyelembe a 2008. szeptemberében az ausztriai Felsőpulyán megtartott tizedik „Kufstein” tanácskozás „A felszívódás veszélye, a fennmaradás esélyei – Magyar szórványok Európában, Amerikában, Ausztráliában” anyagát és behatóan foglalkozzanak az ott elhazottakkal. A tanácskozáson 25 országból több mint 300 résztvevő jelent meg, és az itt felszólalók egymástól függetlenül az anyaország felelősségéről, a magyar kormányok kötelességéről szóltak, ami a távolba kerülő magyar tízezreknek az országhoz kötését jelenti, mégpedig azon az alapon, hogy a magyar nemzet jelentős része ma már távol az országtól él, és ez a folyamat nem apad, sőt gyorsul és megállíthatatlan.

A nyugati magyarságban olyan méretű szellemi és anyagi kapacitás rejlik, amivel nem számolni, amit veszni hagyni, bűncselekmény. Életcélként kell tenni a nemzeti szolidaritás eszméjét a tenni képesekben. Arra is kell gondolni, hogy nem évente, de naponta tűnnek el elhalt magyarok hagyatéki vagyonai, vagy kerülnek szeméttelpre magyar hagyatékból származó kultúrkinccsek. Nincsenek rá szavak, hogy a mostoha névre rászolgált anyaország, mit herdált el a bolsevista időszakban, és mulasztott a feleszmélésre elfogyasztott húsz évben.

Így képzeljük el a nemzeti együttműködési rendszerben a nyugati szórvány beépítését a nemzetegyesítés programjába.